Valvira
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

V/34959/2025

3.9.2025

Eduskunnan sivistysvaliokunta
siv@eduskunta.fi

Lausuntopyyntönne 15.8.2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi varhaiskasvatuslain muuttamisesta (55/2025 vp)

Eduskunnan sivistysvaliokunta on pyytänyt Valviralta asiantuntijalausuntoa varhaiskasvatuslain muuttamista koskevasta hallituksen esityksestä (55/2025 vp).

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi yksityisen päiväkotitoiminnan rekisteröintimenettelystä, jolloin nykyisestä yksityisten palveluntuottajien lupamenettelystä luovuttaisiin.

Luvan sijasta yksityisen päiväkotitoiminnan harjoittaminen edellyttäisi, että palveluntuottaja ja sen toimipaikat olisi rekisteröity palveluntuottajien rekisteriin. Rekisteröinnin edellytyksenä olisi, että palveluntuottaja ja toimipaikat täyttäisivät niille säädetyt taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset. Rekisteröintiprosessi pysyisi soveltuvin osin samana kuin lupamenettelyssä. Esityksen mukaan päiväkotitoiminnan aloitusta kuitenkin aikaistettaisiin siten, että toimitiloihin tehdyn tarkastuksen jälkeen toiminnan voisi aloittaa ennen rekisteröintipäätöstä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2026.

Valviran lausunto

Valvira (1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontavirasto) ylläpitää valtakunnallista palveluntuottajien rekisteriä (Soteri), johon yksityisen varhaiskasvatuksen palveluntuottajat rekisteröidään.

Valvira on antanut Opetus- ja kulttuuriministeriölle kyseessä olevan hallituksen esityksen luonnoksesta lausunnon, jossa totesi, että lakimuutoksen voimaantuloa tulisi lykätä vähintään vuodella.

Valvira totesi, että 1.1.2026 on tarkoitus tulla voimaan virastouudistus, jolla on laajoja vaikutuksia Soteri-rekisteriin. Valvira edelleen ehdottaa ja pitää tärkeänä, että nyt esitettävien muutosten voimaantuloaikaa arvioitaisiin uudelleen ja voimaantuloajankohtaa siirrettäisiin 1.1.2027 saakka. Siten 1.1.2026 aloittavan Lupa- ja valvontaviraston käynnistymisen aiheuttamia rekisterimuutoksia saataisiin toteutettua ennen nyt esitettävän lain voimaantuloa ja siitä aiheutuvia rekisterimuutoksia.

Valvira pitää hyvänä, että esitykseen lisättiin annetun palautteen perusteella tieto virastomuutoksesta, jossa perustetaan valtakunnallinen Lupa- ja valvontavirasto, LVV. Annetun palautteen perusteella tiedonhallintavaikutuksia ja taloudellisia vaikutuksia on täydennetty Soteri-rekisterin ja rekisteröintikustannusten osalta. Valvira korostaa, että lain voimaantulon arvioinnissa olisi huomioitava, että lain valmistelu on vasta valiokuntavaiheessa. Lausunnossa todetaan, että ehdotetulla muutoksella arvioidaan olevan joitakin kertaluontoisia ja pienimuotoisia vaikutuksia Soteri-rekisteriin. Valvira toteaa, että on syytä huomioida, että Valvirassa on saman aikaisesti merkittävät Lupa- ja valvontavirastoon siirtymiseen vaadittavat rekisteriä koskevat muutostyöt. Lisäksi pienimuotoiset ja kertaluontoiset muutokset vaativat testauksen, joka vaatii aikaa ja työtä ja se tulee ajoittaa saman aikaisesti työn alla oleviin LVV:tä koskeviin muutoksiin.

Rekisteröintiviranomaisen on muutettava myönnetyt luvat ja tehdyt rekisteröinnit esityksen mukaisiksi rekisteröinneiksi kolmen vuoden kuluessa lain voimaantulosta. Valvira pitää tärkeänä, että lain voimaan tullessa tehtäisiin konversio lupamenettelyn aikana myönnettyjen lupien osalta. Konversio aiheuttaisi kertaluonteisen kustannuksen ja mahdollistaisi resurssien kohdentamisen lupamenettelyä edeltävän ilmoitusmenettelyn aikana vietyjen rekisteröintien muuttamiseen esitettävänä olevan lain mukaisiksi rekisteröinneiksi.

Valvira pitää tärkeänä, että esitykseen täsmennettiin, että uusi palveluntuottaja saisi aloittaa toimintansa, kun palveluntuottajan on katsottu täyttävän 43 a §:ssä tarkoitetut yleiset edellytykset, sen toimipaikka on tarkastettu 44 b §:n mukaisesti ja kunta on koostanut tarkastuskertomuksen suorittamastaan tarkastuksesta. Lisäksi Valvira pitää tärkeänä, että toimipaikan tarkastukseen liittyvää 44 b §:ä täsmennettiin tiedoksiannon osalta siten, että kunnan monijäseninen toimielin antaisi tarkastuskertomuksen tiedoksi palveluntuottajalle viipymättä sen valmistuttua.

Tarkastuskertomuksen saatuaan palveluntuottaja voisi aloittaa päiväkotitoiminnan.

Valvira kannattaa sitä, että voimassa olevasta sääntelystä poiketen ehdotetaan, että yksityisen päiväkotitoiminnan harjoittamisen yleisenä edellytyksenä olisi jatkossa, että palveluntuottajalla ei ole sellaisia Tullin perimiin maksuihin liittyvien velvollisuuksien laiminlyöntejä, jotka vaarantavat palveluntuottajan luotettavuuden. Valvira pitää tärkeänä, että lain voimaan tullessa Lupa- ja valvontavirasto saisi Harmaan talouden selvitysyksiköltä Tullin perimiin maksuihin liittyvät tiedot osana velvoitteidenhoitoselvityksiä.

Ratkaistu: 03.09.2025
Ratkaisija: Henriksson Markus
Virka-asema: Ylijohtaja
Esittelijät:
Sippola Hanna-Leena, Ylitarkastaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asiankäsittelyjärjestelmässä.
Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Tiedoksi Valviran johtoryhmä

kirjaamo@valvira.fi
Puhelin 0295 209 111
www.valvira.fi

PL 43, 00521 Helsinki
Ratapihantie 9, 00520 Helsinki
Faksi 0295 209 700

Ounasjoentie 6, 96200 Rovaniemi
Faksi 0295 209 704